

Дослідження в галузі біології перепілок в Україні є важливими для розуміння їх фізіології, поведінки, екології та збереження популяцій. Вони допомагають вивчити адаптацію цих птахів до різних середовищ та їхню взаємодію з навколишнім середовищем. Результати досліджень використовуються для розроблення програм збереження та охорони перепілок, а також для розроблення рекомендацій щодо збереження їхнього середовища мешкання.

ІСТОРИКО-НАУКОВИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯК ЗАСІБ ПСИХОПРОФІЛАКТИКИ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

Вакулик В.В. к. іст. н., доцент,

Чабаненко Д. здобувачка 2-го курсу факультету ветеринарної медицини, ДДАЕУ
vakulyk.v.v@dsau.dp.ua,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Сучасний стан професійної освіти у ветеринарно-медичній галузі, може бути охарактеризований поняттями, що підпадають під категорії кризової психології. Це зумовлено, як глобальними світовими тенденціями, пандемією COVID-19, так і воєнним станом впровадженим в нашій державі.

Школа професійної освіти зазнала величезних матеріальних труднощів, паралельно виникло руйнування багатьох ціннісних орієнтирів, відбулися світоглядні, політичні, етичні трансформації. Згідно з законом причинно-наслідкового зв'язку, зміни відбулися у характері сільськогосподарського виробництва, ветеринарній медицині та профільних закладах освіти.

Такі стресові умови існування, болісно відбиваються на молоді, яка отримує професійне навчання саме у цей період. Аналіз демонстрації знань протягом року та під час екзаменаційних сесій, педагогічні спостереження, розмови з кураторами та працівниками деканату та самими студентами факультету ветеринарної медицини, свідчать про наявність особливо гострих психологічних моментів, що мають свої особливості у різні періоди навчання.

На наш погляд, особливої уваги, потребує процес, що відбувається у середині періоду отримання освіти, і який ми пропонуємо вважати кризовим у професійному навчанні. У зв'язку з цим, метою нашого дослідження є аналіз вищезгаданої кризи, а саме визначення її природи, чинників, генезису, наслідків та пошук методів профілактики її негативного впливу. Питання, що стосуються зазначеної проблеми, практично не висвітлені у науковій літературі, а тому основним джерелом інформації слугували непрямі та паралельні теорії й дослідження.

Нашою задачею було знайти такий засіб захисту від негативних наслідків кризи, який би базувався на ґрунті моральних цінностей та сприяв інтеграції шляхетних ідей минулих поколінь у сучасність. Реалізації задуманого вирішили досягти за допомогою історико-наукового методу.

Під час здачі документів у приймальну комісію ДДАЕУ, приходять багато молодих людей, майбутніх фахівців – лікарів ветеринарної медицини. Причина, що спонукала їх обрати цю професію – поліетиологічна.

Умовно абітурієнтів можна поділити на три групи:

1. Молоді люди, вчорашні школярі, які любили зоологію й анатомію, які активно займалися в кружках біологічного профілю. Вони люблять тваринний і рослинний світ, вони

сповнені прекрасного юнацького романтизму. Своє життя ці молоді люди мріють присвятити лікуванню тварин і турботі про братів наших менших. У цієї молоді є своє тверде уявлення про те, що таке ветеринарна медицина й хто такий ветеринарний лікар.

2. Молоді люди, які вирішили одержати професію ветеринарного лікаря, тому, що ветеринарією займалися або займаються їхні батьки, родичі, приятелі батьків і т.д. У цій групі молодь, що вважає приватну ветеринарну практику гарною, прибутковою справою й у такий спосіб прагне розв'язувати фінансові питання свого майбутнього. Сюди ж можна віднести абітурієнтів, які відносять професію ветеринарного лікаря до соціально популярних, або ієрархічно слухних для себе.

3. У цій групі молодь, що виявилася у Виші "випадково". Для одних Виш трапився поруч із будинком, інші займаються спортом і їм подобається футбольна команда університету, треті – прийшли за компанію з другом.

Як свідчить досвід співбесід зі студентами (метод опитування) та вивчення педагогічної документації, висновки кураторів, саме третій курс є найскладнішим для більшості студентів. Звичайно, є молоді люди, які протягом усього періоду перебування у Виші (майже 5 років) мають стабільні позитивні або навпаки негативні показники в навчанні. Але великий інтерес представляють також учні, які зарекомендували себе активними та сумлінними, після закінчення перших курсів, "раптом", переходять у розряд тих, які не встигають або просто помітно поступаються позиціями. Є такі, які після здавалося б звично – "прохолодного" відношення до навчання, на практиці виявляють себе невтомними працівниками, й до того ж виявляють дослідницькі схильності.

Був здійснений психологічний аналіз кризи професійного навчання у студентів факультету ветеринарної медицини ДДАЕУ, з метою можливих найбільш загальних рекомендацій керівництву Вишу, педагогам, самим студентам, щодо засобів психопрофілактики негативних наслідків цієї кризи. У дійсній роботі таким психопрофілактичним засобом є розроблений нами вбудований курс навчання, що базується на історико-науковому підході в структурі дисципліни загальна і спеціальна хірургія. Сутність пропонованого підходу складається в інформуванні студентів протягом навчального року відносно матеріалів, що стосуються біографій видатних вітчизняних учених і практиків в області ветеринарної медицини, діяльності ветеринарів на цивільних теренах й у культурі, про ветеринарію в художній літературі та ін. Вищезгадана інформація пропонується увазі студентів кожне друге заняття, тобто один раз у два тижні по 10 - 15 хв.

Під час експерименту, студентам однієї з академічних груп був запропонований вищезазначений метод, а друга група, що навчалась звичайним чином відповідно слугувала контролем. По закінченню, навчального року були проведені дослідження рівнів самооцінки, суб'єктивного контролю й оптимізму в експериментальній і контрольній групах. Аналіз результатів примусив глибоко замислитись, отже виявились такі тенденції й співвідношення між досліджуваними психологічними явищами, які потребують ретельного вивчення на більш значних виборчих групах. Утримуючись від остаточних висновків, з причини їх передчасності й недосконалості, проте можна зазначити, що вплив історико-наукового методу психопрофілактики потрібно визначити, як безсумнівно позитивний.

Згідно з нашою гіпотезою, історико-науковий метод, оптимістично настроює слухачів, у такий спосіб пом'якшує рану, нанесену вищезгаданою кризою. Для об'єктивності оцінки були проведені психологічні дослідження експериментальної та контрольної груп, які базувалися на операціоналізованих залежних змінних рівнів самооцінки, суб'єктивного контролю й оптимізму. Вибір запропонованих методів був обумовлений їх очевидною валідністю, доступністю та інформативністю за даними літературних джерел.

Проведені нами, вищезазначені дослідження, дозволяють зробити попередні висновки. Дійсно, фахове становлення студентів супроводжується зламними моментами, найважчим з яких є криза професійного навчання, що припадає на 3 курс. Надання студентам психопрофілактичної допомоги, шляхом звернення до пропонованого історико-наукового методу, дозволяє запобігти вкрай негативних наслідків, спроможних деформувати

особистість. Відповідно, потрібна подальша розробка й випробування історико-наукового методу психопрофілактики на більш широкому тлі для рекомендації його застосування викладачам і студентам.

ЕТИОЛОГІЯ ПАТОГЕНЕЗ І ДІАГНОСТИКА АДЕНОКАРЦИНОМИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ КІШОК

*Вусіхіс Т.О., здобувач вищої освіти,
Логвінова В.В, к. вет. н., доцент,
lohvinova.v.v@dsau.dp.ua*

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Аденокарцинома є гормонзалежним новоутворенням, яке частіше виникає у тварин з надлишковою вагою, не стерилізованих кішок. Найбільш уразливими до захворювання є некастровані не стерилізовані кішки віком старше 10 ти років [1]. Характерним для неї є різноманітна форма та розмір, які ускладнюють діагностику захворювання, за клінічним проявом, і вимушує проводити стандартні методи для проведення лабораторної діагностики.

Мета дослідження – визначити клінічні характеристики аденокарциноми молочної залози котів а саме етіологію патогенез та діагностику.

Матеріал та методи дослідження. Проводили аналіз анамнестичних даних, клінічних ознак захворювання, результатів візуальної діагностики, гістологічної верифікації пухлин.

Результати досліджень. Етіологія. Новоутворення «Аденокарцинома» формується з епітеліальних залозистих клітин. Достовірно причину виникнення аденокарциноми вказати неможливо, проте є перелік факторів, що підвищують ризики: зайва вага, похилі вікові групи, породні особливості.

Патогенез «Аденокарциноми» з моменту формування, до моменту максимального розвитку аденокарциноми проходять декілька стадій розвитку:

- Формування новоутворення (розмір до 5 мм)
- Перша стадія новоутворення розвинене до 2 см поки немає ризику її метастазування
- Друга стадія новоутворення розміром до 3 х см метастази відсутні
- Третя стадія новоутворення до 3 см з метастазами у регіональних лімфатичних вузлах або новоутворення більше 3см.
- Четверта стадія новоутворення діаметром більше 3-х см з ураженням регіональних лімфатичних вузлів, чи новоутворення будь-якого розміру з утворенням віддалених метастазів [2].

Аденокарциноми, як правило дуже агресивні до організму тварини, мають налагоджену систему кровопостачання, часто метастазують у регіональні лімфатичні вузли, та проростають у м'які тканини, на останніх стадіях захворювання метастазують у легені. Завдяки налагодженій системі, дуже швидко виснажує тварину, іноді інфільтрується. Прогноз за захворювання завжди обережний, не дивлячись на непогані результати лікування радикальною хірургією.

Діагностика «аденокарциноми молочної залози».

Зазвичай діагностику аденокарциноми проводять вже після її видалення. Тварині проводять мастектомію з видаленням регіональних лімфатичних вузлів захват ближніх тканин 2+ см. Видалений матеріал помічають фарбами і роблять відповідні помітки у листі до лабораторії. Матеріал фіксують у 10% розчині формаліну і надсилають із супровідним